

DGUY DENEME-2

Devlet Gelir Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı

CEVAP VE AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

60

SORU

4

ALAN

90

DAKİKA*

4

SEÇENEK

Adı Soyadı:

Tarih / Başlama Saati:

Kapsam

Hukuk 15 • Maliye 15 • Muhasebe 15 • İktisat 15

Kaynak yaklaşımı

Ekli 12 Mart 2022 Gelir Uzmanlığı Yeterlik sınav PDF'sinin dört seçenekli, mevzuat/işlem temelli soru ve açıklamalı çözüm biçimi örnek alınmış; bütün soru gövdeleri ve seçenekler yeniden ve özgün olarak yazılmıştır.

Güncellik ve kullanım uyarısı

Canlı internet taraması bu çalışma oturumunda kullanılamadığı için 2026 değişiklikleri teyit edilememiştir. Mevzuat referans tarihi 31.12.2025'tir; yıllık parasal had ve yeniden değerlendirme tutarlarına bağlı sorulardan özellikle kaçınılmıştır. Bu çalışma resmî sınav veya kurum yayını değildir. 60 soruluk çalışma için süre 90 dakika olarak önerilmiştir; resmî ilan, süre ve kapsam bakımından ilgili kurumun güncel duyurusu esastır.

* 90 dakika, 60 soruluk bu deneme için oransal çalışma süresi önerisidir.

CEVAP ANAHTARI

S	C	S	C	S	C	S	C	S	C	S	C	S	C	S	C	S	C	S	C
1	C	7	B	13	A	19	C	25	A	31	C	37	A	43	B	49	B	55	D
2	A	8	D	14	B	20	B	26	D	32	A	38	B	44	C	50	A	56	A
3	D	9	C	15	D	21	D	27	C	33	D	39	D	45	A	51	C	57	B
4	B	10	A	16	D	22	A	28	B	34	B	40	C	46	B	52	D	58	C
5	A	11	B	17	B	23	B	29	A	35	C	41	A	47	C	53	B	59	D
6	C	12	C	18	A	24	C	30	D	36	D	42	D	48	D	54	C	60	A

Sınav Dağılımı

Alan	Soru Aralığı	Soru Sayısı	Ağırlık
Hukuk	1-15	15	%25
Maliye	16-30	15	%25
Muhasebe	31-45	15	%25
İktisat	46-60	15	%25

Çözüm kullanımı

Her çözümde doğru seçeneğin gerekçesi ve temel mevzuat/kavram dayanağı verilmiştir. Hukuk ve vergi sorularında yayın öncesi güncel resmî metinle son kontrol yapılması önerilir.

HUKUK - ÇÖZÜMLER

1-15

1. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin olağan yenilenme dönemine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

C

Çözüm: Anayasa, TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin beş yılda bir aynı gün yapılacağını düzenler. Seçim dönemlerini birbirinden ayıran veya süreyi kanuna bırakan seçenekler bu nedenle yanlıştır. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: T.C. Anayasası m. 77 | Düzey: Orta

2. Olağan dönemde çıkarılan bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile daha sonra yürürlüğe giren bir kanunun aynı konuda farklı hükümler içermesi hâlinde aşağıdakilerden hangisi uygulanır?

A

Çözüm: Anayasa'ya göre kanun ile Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde farklı hükümler bulunması hâlinde kanun uygulanır. TBMM'nin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hâle gelir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: T.C. Anayasası m. 104/17 | Düzey: Zor

3. İdari vesayeti hiyerarşik denetimden ayıran temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

D

Çözüm: Hiyerarşi aynı kamu tüzel kişiliği içindeki ast-üst ilişkisidir ve üst makama genel gözetim ile emir yetkisi verir. İdari vesayet ise farklı kamu tüzel kişileri arasında yalnızca kanunun öngördüğü kapsam ve usulde kullanılabilir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: İdare hukuku - hiyerarşi ve idari vesayet ayrımı; T.C. Anayasası m. 127 | Düzey: Orta

4. Bir kamu hizmetinin toplum ihtiyacı devam ettiği sürece düzenli ve kesintisiz biçimde yürütülmesi hangi kamu hizmeti ilkesinin gereğidir?

B

Çözüm: Kamu hizmetinin düzenli ve kesintisiz yürütülmesi süreklilik ilkesini ifade eder. Uyarlama ilkesi ise hizmetin değişen ihtiyaçlara göre güncellenmesini gerektirir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: İdare hukuku - kamu hizmetinin sürekliliği ilkesi | Düzey: Kolay

5. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için kural olarak hangi iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekir?

A

Çözüm: Yürütmenin durdurulması için idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması ile uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zarar doğması şartları birlikte aranır. Yalnızca zarar veya yalnızca hukuka aykırılık yeterli değildir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 27/2 | Düzey: Orta

6. Bir kişinin hukuka aykırı idari eylem nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü zararın tazminini istemesi hâlinde açacağı davanın hukuki niteliği ve amacı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

C

Çözüm: Tam yargı davası, idari eylem veya işlemler nedeniyle kişisel hakları doğrudan ihlal edilenlerin hakkın yerine getirilmesini ya da zararın giderilmesini istemesine yöneliktir. İptal davası ise işlemin hukuka uygunluğunun objektif denetimini amaçlar. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 2/1-b | Düzey: Zor

7. Bir kişi sürekli kalma niyetiyle Bursa'da oturmakta, iş seyahatleri nedeniyle yılın bazı aylarını farklı şehirlerde geçirmektedir. Türk Medeni Kanunu bakımından bu kişinin yerleşim yerine ilişkin doğru değerlendirme hangisidir?

B

Çözüm: Yerleşim yeri, sürekli kalma niyetiyle oturulan yerdir. Kanun, ticari ve sınai kuruluşlara ilişkin özel durumlar saklı olmak üzere, bir kişinin aynı zamanda birden çok yerleşim yerinin olamayacağını kabul eder. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 19 | Düzey: Kolay

8. Türk Medeni Kanunu'nda iyi niyete bağlanan hukuki sonuçlardan yararlanmak isteyen kişi bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

D

Çözüm: Kanunun iyi niyete hukuki sonuç bağladığı durumlarda iyi niyetin varlığı kural olarak asıldır. Bununla birlikte, durumun gerektirdiği özeni göstermeyen kişi gerçeği bilmediğini ileri sürerek iyi niyet korumasından yararlanamaz. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 3 | Düzey: Orta

9. Muaccel bir borcun borçlusunun temerrüde düşmesi için kural olarak ihtar gerekir. Aşağıdaki hâllerden hangisinde ayrıca ihtar yapılmasına gerek yoktur?

C

Çözüm: İfa günü taraflarca birlikte belirlenmişse veya sözleşmedeki yetkiye dayanılarak usulüne uygun biçimde belirlenmişse, o günün geçmesiyle borçlu ayrıca ihtara gerek kalmadan temerrüde düşer. Para borcu olması tek başına ihtarı ortadan kaldırmaz. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 117 | Düzey: Orta

10. Müteselsil borçlulukta alacaklının talep hakkına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A

Çözüm: Müteselsil borçlulukta alacaklı borcun tamamını veya bir kısmını dilediği borçludan isteyebilir. Borç tamamen ifa edilmedikçe diğer borçluların dış ilişkideki sorumluluğu sona ermez. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 162-163 | Düzey: Kolay

11. Bir işletme sahibi T'yi ticari temsilci olarak atamıştır. T'nin işletme adına işlem yapma yetkisinin kapsamı bakımından hangi değerlendirme doğrudur?

B

Çözüm: Ticari temsilci, işletmenin amacına giren olağan ve olağanüstü işlemleri geniş ölçüde yapabilir. Ancak taşınmazların devri veya ayni hakla sınırlandırılması için açık yetki gerekir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 547-548 | Düzey: Zor

12. Kambiyo senetlerinde cironun şekli ve içeriğine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

C

Çözüm: Ciro kayıtsız ve şartsız olmalıdır; konulan şart yazılmamış sayılır. Kısmi ciro ise batıldır. Ciro senedin veya alonjun üzerine yazılır ve ciranta tarafından imzalanır. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 682-683; bonoya uygulanması bakımından m. 778 | Düzey: Orta

13. Genel haciz yoluyla ilamsız takipte borçlunun itirazı üzerine duran takibe devam etmek isteyen alacaklı, itirazın iptali davasını hangi süre içinde açmalıdır?

A

Çözüm: Alacaklı, itirazın kendisine tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemede itirazın iptali davası açabilir. Süre, takibin açıldığı veya itirazın yapıldığı tarihten değil, itirazın alacaklıya tebliğinden başlar. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu m. 67 | Düzey: Orta

14. Anayasa'daki vergilerin kanuniliği ilkesine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

B

Çözüm: Anayasa, vergi ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulmasını, değiştirilmesini ve kaldırılmasını öngörür. Kanunun belirlediği sınırlar içinde muaflık, istisna, indirim ve oranlara ilişkin değişiklik yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: T.C. Anayasası m. 73/3-4 | Düzey: Kolay

15. Vergi Usul Kanunu'na göre mücbir sebebin kanuni süreler ve tarh zamanaşımı üzerindeki etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

D

Çözüm: Mücbir sebep devam ettiği sürece vergi ödevleriyle ilgili kanuni süreler işlemez. Tarh zamanaşımı, işlemeyen süre kadar uzar. Mücbir sebep vergi borcunu kendiliğinden ortadan kaldırmaz. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 13 ve 15 | Düzey: Orta

MALİYE - ÇÖZÜMLER

16-30

16. Bireylerin eksik bilgi veya kısa dönemli tercihleri nedeniyle toplumsal açıdan arzu edilenden daha az tüketebildiği; bu nedenle devletçe üretimi ya da tüketimi teşvik edilen mallara ne ad verilir?

D

Çözüm: Eğitim, koruyucu sağlık hizmetleri ve aşılama gibi mallar, bireysel talebin toplumsal açıdan uygun düzeyin altında kalabilmesi nedeniyle erdemli mal olarak değerlendirilir. Devlet bu malları sübvans edebilir veya doğrudan sunabilir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Kamu maliyesi teorisi - erdemli mallar | Düzey: Kolay

17. Coase teoremine göre dışsallıkların taraflar arasındaki pazarlıkla etkin biçimde çözülebilmesi için aşağıdakilerden hangisi temel koşullardandır?

B

Çözüm: Coase yaklaşımında mülkiyet hakları açıkça tanımlanmış ve pazarlık maliyetleri çok düşükse taraflar karşılıklı anlaşmayla etkin sonuca ulaşabilir. İlk hak dağılımı gelir dağılımını etkileyebilir; ancak sıfır işlem maliyeti varsayımında etkin sonucu zorunlu olarak değiştirmez. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Kamu ekonomisi - dışsallıklar ve Coase teoremi | Düzey: Orta

18. Ekonomik ve toplumsal gelişmeyle birlikte devletin idari, sosyal ve ekonomik görevlerinin genişlediğini ve kamu harcamalarının millî gelirden daha hızlı artma eğilimi gösterdiğini savunan yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A

Çözüm: Wagner kanunu, sanayileşme ve gelir artışıyla devlet faaliyetlerinin genişleyeceğini; kamu harcamalarının hem mutlak hem de millî gelire oranla artma eğilimi taşıyacağını savunur. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Kamu harcamaları teorisi - Wagner kanunu | Düzey: Orta

19. Kamu harcamalarının savunma, eğitim, sağlık ve sosyal koruma gibi hizmet amaçlarına göre gruplandırılması hangi sınıflandırmadır?

C

Çözüm: Fonksiyonel sınıflandırma, kamu harcamalarını hangi toplumsal amaca veya hizmet işlevine yöneldiğine göre ayırır. Kurumsal sınıflandırma harcamayı yapan idareyi, ekonomik sınıflandırma ise harcamanın ekonomik niteliğini gösterir. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Bütçe ve kamu harcamaları - fonksiyonel sınıflandırma | Düzey: Kolay

20. Belirli bir taşınmazdan her yıl alınacak sürekli nitelikteki verginin, taşınmazın bugünkü piyasa değerini verginin kapital değeri kadar azaltmasına ne ad verilir?

B

Çözüm: Sürekli bir vergi yükü, özellikle arzi sabit varlıkların gelecekte sağlayacağı net getiriyi azaltır. Alıcı gelecekteki vergi yükünün bugünkü değerini satın alma fiyatından düşürdüğünde varlığın piyasa değeri azalır; bu olaya vergi amortismanı denir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Vergi teorisi - vergi amortismanı | Düzey: Zor

21. Bir verginin, kamuya aktarılan vergi geliri dışında tüketim ve üretim kararlarını bozarak toplumda ilave refah kaybı doğurmasına ne ad verilir?

D

Çözüm: Verginin aşırı yükü veya ölü ağırlık kaybı, verginin fiyat sinyallerini değiştirmesi nedeniyle gerçekleşmeyen karşılıklı yararlı işlemlerden doğan refah kaybıdır. Bu kayıp, devletin elde ettiği vergi gelirinden ayrı bir maliyettir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Vergi teorisi - aşırı yük ve ölü ağırlık kaybı | Düzey: Orta

22. Bir mükellefin geliri 100 birimken ödediği vergi 20 birim, geliri 200 birime çıktığında ödediği vergi 50 birim olmaktadır. Ortalama vergi oranındaki değişime göre bu tarife nasıl nitelendirilir?

A

Çözüm: İlk durumda ortalama vergi oranı $20/100 = \text{yüzde } 20$, ikinci durumda $50/200 = \text{yüzde } 25$ 'tir. Gelir arttıkça ortalama vergi oranı da arttığından tarife artan oranlıdır. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Vergi teorisi - ortalama vergi oranına göre tarife türleri | Düzey: Orta

23. Vergi yükünün, kişilerin kamu hizmetlerinden sağladıkları yarar ölçüsünde paylaştırılmasını savunan yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

B

Çözüm: Fayda ilkesi, vergi ödemesini kamu hizmetinden elde edilen yararla ilişkilendirir. Ödeme gücü yaklaşımı ise geliri, serveti veya harcamayı esas alır ve alınan hizmetle bire bir bağ kurmaz. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Vergileme ilkeleri - fayda yaklaşımı | Düzey: Kolay

24. Devletin yüksek faizli mevcut borçlarını daha düşük faizli yeni borçlarla değiştirmesine ne ad verilir?

C

Çözüm: Konversiyon, kamu borcunun faiz yükünü azaltmak amacıyla yüksek faizli borçların daha düşük faizli borçlarla değiştirilmesidir. Konsolidasyon ise çoğunlukla kısa vadeli borcun uzun vadeli borca dönüştürülmesini ifade eder. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Kamu borç yönetimi - konversiyon | Düzey: Orta

25. Aşağıdakilerden hangisi vergi harcaması kavramını en doğru biçimde açıklar?

A

Çözüm: Vergi harcaması, belirli faaliyet veya mükellefleri desteklemek amacıyla standart vergi sisteminden sapılarak sağlanan istisna, muafiyet, indirim, mahsup veya düşük oranlar nedeniyle devletin vazgeçtiği gelirdir. İdarenin tahsil maliyeti ya da mükellefin uyum maliyeti farklı kavramlardır. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Vergi teorisi ve bütçe - vergi harcamaları | Düzey: Zor

26. Kamu hizmetlerinin maliyetinin dolaylı vergiler, borçlanma veya karmaşık finansman yöntemleri nedeniyle seçmenler tarafından olduğundan düşük algılanmasına ne ad verilir?

D

Çözüm: Mali yanılama, kamu harcamalarının gerçek finansman maliyetinin seçmenler tarafından tam görülememesi veya olduğundan düşük algılanmasıdır. Dolaylı vergiler ve borçlanma bu algıyı güçlendirebilir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Kamu tercihi teorisi - mali yanılama | Düzey: Kolay

27. Her bütçe döneminde mevcut faaliyetlerin otomatik olarak sürdürülmesi yerine, faaliyetlerin sıfırdan gerekçelendirilmesini ve alternatif karar paketlerinin önceliklendirilmesini öngören bütçe sistemi hangisidir?

C

Çözüm: Sıfır tabanlı bütçelemede geçmiş yıl ödeneği başlangıç noktası kabul edilmez. Her faaliyet yeniden gerekçelendirilir, karar paketleri hazırlanır ve öncelik sırasına konur. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Bütçe sistemleri - sıfır tabanlı bütçeleme | Düzey: Orta

28. Vergilerin götürü olduğu ve dış ticaretin bulunmadığı basit Keynesyen modelde marjinal tüketim eğilimi 0,80'dir. Kamu harcamaları ile vergiler eş zamanlı olarak 100'er birim artırırsa denge millî geliri kaç birim değişir?

B

Çözüm: Harcama çarpanı $1/(1-c) = 5$, vergi çarpanı $-c/(1-c) = -4$ 'tür. Toplam etki $5 \times 100 - 4 \times 100 = 100$ birimdir. Bu sonuç denk bütçe çarpanının 1 olmasından kaynaklanır. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Maliye politikası - denk bütçe çarpanı | Düzey: Zor

29. Genişletici maliye politikasının faiz oranlarını yükselterek özel kesim yatırımlarının bir bölümünü azaltmasına ne ad verilir?

A

Çözüm: Kamu harcamalarındaki artış veya vergi indirimi toplam talebi yükseltirken para talebini ve faiz oranlarını artırabilir. Faizdeki yükseliş özel yatırımların bir kısmını azaltırsa bu sonuç dışlama etkisidir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Maliye politikası - dışlama etkisi | Düzey: Kolay

30. Ricardocu denklik yaklaşımına göre borçlanmayla finanse edilen geçici bir vergi indiriminin toplam talebi artırmamasının temel gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

D

Çözüm: Ricardocu denklik, rasyonel ve ileri görüşlü hanehalklarının kamu borcunu gelecekteki vergilerin bugünkü karşılığı olarak görmesine dayanır. Bu nedenle borçla finanse edilen vergi indirimi tüketim yerine tasarrufa yönelirse toplam talep değişmeyebilir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Kamu borçlanması ve maliye politikası - Ricardocu denklik | Düzey: Orta

MUHASEBE - ÇÖZÜMLER

31-45

31. İşletme 1 Aralık tarihinde Aralık, Ocak ve Şubat aylarına ait toplam 90.000 TL kira bedelini peşin tahsil etmiştir. 31 Aralık itibarıyla gelecek iki aya ilişkin 60.000 TL hangi hesapta izlenmelidir?

C

Çözüm: Aralık ayına ait 30.000 TL cari dönem geliridir. Ocak ve Şubat aylarına ait toplam 60.000 TL, bir yıldan kısa sürede gelirleşeceği için 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabında izlenir. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler | Düzey: Kolay

32. İşletme büroda kullanmak üzere 80.000 TL + yüzde 20 KDV tutarında demirbaşı banka aracılığıyla satın almıştır. Doğru muhasebe kaydı hangisidir?

A

Çözüm: İşletmede kullanılacak demirbaş 255 hesaba maliyet bedeliyle, alış KDV'si 191 hesaba borç; banka çıkışı ise 102 hesaba alacak kaydedilir. Kayıt 255/191 borç, 102 alacak şeklindedir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - 255, 191 ve 102 hesapları | Düzey: Orta

33. İşletme maliyeti 90.000 TL olan ticari malı 150.000 TL + yüzde 20 KDV ile kredili satmıştır. Sürekli envanter yöntemine göre aşağıdaki kayıtlardan hangisi doğrudur?

D

Çözüm: Kredili satışta alıcı toplam fatura tutarı olan 180.000 TL borçlandırılır; satış geliri 150.000 TL, hesaplanan KDV 30.000 TL alacaklandırılır. Sürekli envanterde aynı anda maliyet kaydı da 621 borç, 153 alacak yapılır. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - satış ve sürekli envanter kayıtları | Düzey: Orta

34. İşletme portföyündeki 40.000 TL tutarlı müşteri çekini, aynı tutardaki senetsiz satıcı borcuna karşılık ciro etmiştir. Yapılması gereken kayıt hangisidir?

B

Çözüm: Çekin satıcıya ciro edilmesiyle satıcı borcu azalır; 320 Satıcılar hesabı borçlandırılır. Portföydeki çek işletmeden çıktığı için 101 Alınan Çekler hesabı alacaklandırılır. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - 101 Alınan Çekler ve 320 Satıcılar | Düzey: Kolay

35. Dönem sonunda banka kredisinin cari döneme ait ancak henüz ödenmemiş 12.000 TL faiz gideri bulunduğu belirlenmiştir. Dönemsellik gereği yapılacak kayıt hangisidir?

C

Çözüm: Faiz cari döneme ait olduğundan 780 Finansman Giderleri hesabına borç kaydedilir. Henüz ödeme yapılmadığı için yükümlülük 381 Gider Tahakkukları hesabında alacak izlenir. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - gider tahakkukları ve dönemsellik | Düzey: Orta

36. Tamamı için karşılık ayrılmış 50.000 TL tutarındaki şüpheli ticari alacağın 20.000 TL'lik kısmı banka aracılığıyla tahsil edilmiştir. Aşağıdaki işlem dizilerinden hangisi doğrudur?

D

Çözüm: Tahsilatla banka hesabı borç, şüpheli alacak hesabı alacaklandırılır. Tahsil edilen kısma ilişkin karşılık artık gereksiz olduğundan 129 hesaba borç, 644 Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabına alacak kaydı yapılır. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - 128, 129, 102 ve 644 hesapları | Düzey: Zor

37. Aralıklı envanter yöntemini kullanan işletmenin dönem başı ticari mal stoku 70.000 TL, dönem içi net alışları 230.000 TL ve dönem sonu stoku 80.000 TL'dir. Satılan ticari mallar maliyeti kaç TL'dir?

A

Çözüm: Satılan ticari mallar maliyeti = Dönem başı stok + Net alışlar - Dönem sonu stoktur. $70.000 + 230.000 - 80.000 = 220.000$ TL. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Genel muhasebe - aralıklı envanterde satışların maliyeti | Düzey: Orta

38. Maliyet bedeli 100.000 TL olan stokun dönem sonundaki net gerçekleşebilir değeri 92.000 TL'dir. Değer düşüklüğü için yapılacak kayıt hangisidir?

B

Çözüm: Stokun net gerçekleşebilir değeri maliyetinden 8.000 TL düşüktür. Değer düşüklüğü gideri 654 hesaba borç, stokları düzenleyici karşılık 158 hesaba alacak kaydedilir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - stok değer düşüklüğü karşılığı | Düzey: Kolay

39. Maliyet bedeli 300.000 TL, birikmiş amortismanı 210.000 TL olan makine 120.000 TL + yüzde 20 KDV bedelle banka aracılığıyla satılmıştır. Doğru kayıt hangisidir?

D

Çözüm: Makinenin net defter değeri $300.000 - 210.000 = 90.000$ TL'dir. KDV hariç satış bedeli 120.000 TL olduğundan 30.000 TL satış kârı oluşur. Bankaya 144.000 TL girer; maliyet ve hesaplanan KDV alacak, birikmiş amortisman borç kaydedilir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Tekdüzen Hesap Planı - maddi duran varlık satışı | Düzey: Zor

40. Bir işletmenin dönen varlıkları 540.000 TL, kısa vadeli yabancı kaynakları 310.000 TL'dir. Net işletme sermayesi kaç TL'dir?

C

Çözüm: Net işletme sermayesi, dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki farktır. $540.000 - 310.000 = 230.000$ TL. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Mali tablolar analizi - net işletme sermayesi | Düzey: Orta

41. Kuruluşta 800.000 TL sermaye taahhüt edilen bir anonim şirkette 500.000 TL banka yoluyla, 100.000 TL ise makine devriyle ödenmiştir. 501 Ödenmemiş Sermaye hesabının kalan bakiyesi kaç TL'dir?

A

Çözüm: Toplam taahhüt 800.000 TL, yerine getirilen sermaye 500.000 + 100.000 = 600.000 TL'dir. Kalan taahhüt 800.000 - 600.000 = 200.000 TL olup 501 Ödenmemiş Sermaye hesabında izlenir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Şirketler muhasebesi - sermaye taahhüdü ve 501 hesap | Düzey: Kolay

42. Ödenmiş sermayesi 1.500.000 TL, daha önce ayrılmış birinci tertip yasal yedek akçesi 295.000 TL ve cari dönem net kârı 400.000 TL olan anonim şirkette, başka sınırlama olmadığı varsayımıyla bu yıl ayrılacak birinci tertip yasal yedek akçe kaç TL'dir?

D

Çözüm: Birinci tertip yasal yedek akçe kural olarak yıllık net kârın yüzde 5'i oranında ve ödenmiş sermayenin yüzde 20'sine ulaşıncaya kadar ayrılır. Yüzde 20 sınırı 300.000 TL'dir. Mevcut tutar 295.000 TL olduğundan yalnızca 5.000 TL daha ayrılır. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 519/1; şirketler muhasebesi | Düzey: Orta

43. Fiili üretim için standart direkt işçilik süresi 4.000 saat, fiili süre 4.300 saat ve standart saat ücreti 50 TL'dir. Direkt işçilik süresi (verimlilik) sapması nedir?

B

Çözüm: Süre sapması = (Fiili saat - Standart saat) x Standart ücret = (4.300 - 4.000) x 50 = 15.000 TL'dir. Fiili süre standarttan fazla olduğu için sapma olumsuzdur. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Maliyet muhasebesi - direkt işçilik süresi sapması | Düzey: Orta

44. Bir dönemde üretim satıştan 1.000 birim fazla olmuş ve birim başına sabit genel üretim gideri 30 TL olarak hesaplanmıştır. Başka fark olmadığına göre tam maliyetleme kârı ile değişken maliyetleme kârı arasındaki ilişki hangisidir?

C

Çözüm: Üretim satıştan fazla olduğunda stok artar. Tam maliyetlemede sabit genel üretim giderinin 1.000 x 30 = 30.000 TL'lik kısmı stokta ertelenir; değişken maliyetlemede ise tamamı dönem gideridir. Bu nedenle tam maliyetleme kârı 30.000 TL daha yüksektir. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Maliyet muhasebesi - tam ve değişken maliyetleme kâr farkı | Düzey: Zor

45. Yıllık bütçelenen genel üretim gideri 720.000 TL, bütçelenen makine saati 36.000 saattir. 450 makine saati kullanan bir siparişe yüklenecek genel üretim gideri kaç TL'dir?

A

Çözüm: Önceden belirlenmiş yükleme oranı 720.000 / 36.000 = saat başına 20 TL'dir. Siparişe yüklenecek tutar 450 x 20 = 9.000 TL olur. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Maliyet muhasebesi - genel üretim gideri yükleme oranı | Düzey: Orta

İKTİSAT - ÇÖZÜMLER

46-60

46. X malının fiyatındaki yüzde 10'luk artış, Y malına olan talebi yüzde 5 artırıyor. X ve Y malları arasındaki ilişki ile çapraz talep esnekliği hangisidir?

B

Çözüm: Çapraz talep esnekliği, Y talebindeki yüzde değişimin X fiyatındaki yüzde değişime oranıdır: yüzde 5 / yüzde 10 = +0,5. Pozitif işaret malların ikame olduğunu gösterir. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - çapraz talep esnekliği | Düzey: Kolay

47. Bir malın talebinin gelir esnekliği -0,40 olarak hesaplanmıştır. Bu mal için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

C

Çözüm: Gelir esnekliğinin negatif olması, gelir artarken mala olan talebin azaldığını gösterir. Bu nedenle söz konusu mal düşük maldır. Negatif gelir esnekliği tek başına malın Giffen malı olduğunu göstermez. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - talebin gelir esnekliği | Düzey: Orta

48. Bir malın Giffen malı olabilmesi için fiyat düşüşünün talep edilen miktarı azaltması hangi mekanizmayla açıklanır?

D

Çözüm: Fiyat düştüğünde ikame etkisi o maldan daha fazla tüketme yönündedir. Giffen malında mal güçlü bir düşük mal olduğundan fiyat düşüşünün yarattığı reel gelir artışı talebi azaltan bir gelir etkisi doğurur ve bu etki ikame etkisini aşar. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - gelir ve ikame etkileri; Giffen malı | Düzey: Zor

49. Emek fiyatı w, sermaye kullanım fiyatı r olan ve iç çözümde maliyetini minimize eden bir firmanın eş ürün eğrisi ile eş maliyet doğrusunun teğetliğinde hangi koşul sağlanır?

B

Çözüm: Maliyet minimizasyonunda son harcanan liranın her girdide sağladığı marjinal ürün eşitlenir: $MPL/w = MPK/r$. Bu eşitlik $MRTS(L,K) = MPL/MPK = w/r$ biçiminde yazılır. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - eş ürün, eş maliyet ve maliyet minimizasyonu | Düzey: Orta

50. Üçüncü derece fiyat farklılaştırması uygulayan bir monopolcü için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A

Çözüm: Üçüncü derece fiyat farklılaştırmasında tüketiciler gözlenebilir gruplara ayrılır ve gruplar arası arbitrajın önlenmesi gerekir. Kâr maksimizasyonunda talebi daha az esnek olan gruba daha yüksek fiyat uygulanır. Her tüketicie ayrı fiyat uygulanması birinci derece farklılaştırma değildir. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - monopol ve fiyat farklılaştırması | Düzey: Orta

51. Uzun dönemde piyasaya giriş serbesttir. Temsilî firmanın talep eğrisi aşağı eğimli olup ortalama maliyet eğrisine minimum noktasının solunda teğettir; ekonomik kâr sıfırdır ve fiyat marjinal maliyeti aşmaktadır. Bu yapı aşağıdakilerden hangisini gösterir?

C

Çözüm: Ürün farklılaştırması nedeniyle firmanın talebi aşağı eğimlidir. Serbest giriş uzun dönemde ekonomik kârı sıfıra yaklaştırırken teğetlik minimum ortalama maliyetin solunda oluşur; fiyat marjinal maliyeti aşar ve fazla kapasite görülür. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - monopolcü rekabetin uzun dönem dengesi | Düzey: Orta

52. Bir strateji bileşiminin Nash dengesi olması ne anlama gelir?

D

Çözüm: Nash dengesinde her oyuncunun stratejisi, diğerlerinin stratejilerine verilmiş en iyi tepkidir. Bu nedenle hiç kimse tek başına saparak daha yüksek getiri elde edemez. Dengenin iş birliği veya toplumsal açıdan etkin olması zorunlu değildir. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Mikro iktisat - oyun teorisi ve Nash dengesi | Düzey: Zor

53. Bir ekonomide nominal GSYH 1.500 birim, reel GSYH 1.200 birimdir. GSYH deflatörü kaçtır?

B

Çözüm: $GSYH \text{ deflatörü} = \text{Nominal GSYH} / \text{Reel GSYH} \times 100$ 'dür. $1.500 / 1.200 \times 100 = 125$. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Makro iktisat - GSYH deflatörü | Düzey: Kolay

54. Bir ekonomide 69 milyon kişi istihdam edilmekte, 6 milyon kişi çalışmamakla birlikte aktif olarak iş aramak, 25 milyon kişi ise iş gücüne dâhil değildir. İşsizlik oranı kaçtır?

C

Çözüm: İş gücü, istihdam edilenlerle işsizlerin toplamıdır: $69 + 6 = 75$ milyon. İşsizlik oranı $6/75 \times 100 = \text{yüzde } 8$ 'dir. İş gücüne dâhil olmayanlar payda alınmaz. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Makro iktisat - iş gücü ve işsizlik oranı | Düzey: Kolay

55. Diğer koşullar değişmezken beklenen enflasyon oranının yükselmesi kısa dönem Phillips eğrisini nasıl etkiler?

D

Çözüm: Beklentilerle genişletilmiş Phillips eğrisinde gerçekleşen enflasyon, beklenen enflasyon ve çıktı/işsizlik açığına bağlıdır. Beklenen enflasyondaki artış, aynı işsizlik düzeyinde daha yüksek gerçekleşen enflasyon anlamına gelir ve kısa dönem eğriyi yukarı kaydırır. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Makro iktisat - beklentilerle genişletilmiş Phillips eğrisi | Düzey: Orta

56. Kısa dönemde fiyatların tam esnek olmadığı bir ekonomide kamu harcamalarının azaltılması, diğer koşullar sabitken AD-AS modelinde hangi ilk etkiyi doğurur?

A

Çözüm: Kamu harcaması toplam talebin bir bileşenidir. Azalması toplam talebi sola kaydırır; kısa dönemde üretim ve fiyat düzeyi üzerinde aşağı yönlü etki yaratır. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Makro iktisat - AD-AS modelinde daraltıcı maliye politikası | Düzey: Kolay

57. Aşağıdakilerden hangisi ödemeler dengesinin cari hesabında değil, finans hesabında izlenir?

B

Çözüm: Doğrudan yatırımlar finans hesabında sermaye hareketi olarak kaydedilir. Mal ve hizmet ticareti ile birincil ve ikincil gelir akımları cari hesabın unsurlarıdır. Doğru cevap B'dir.

Dayanak / kavram: Makro iktisat - ödemeler dengesi hesapları | Düzey: Orta

58. Merkez bankasının piyasaya devlet tahvili satarak yaptığı açık piyasa işleminin, diğer koşullar sabitken, banka rezervleri, para arzı ve piyasa faiz oranı üzerindeki beklenen etkisi hangisidir?

C

Çözüm: Merkez bankası tahvil sattığında alıcıların ödemeleri bankacılık sistemi rezervlerini azaltır. Kredi ve mevduat yaratma kapasitesi daralır, para arzı azalır ve likidite sıkılaştığı için faiz oranı yükselme eğilimi gösterir. Doğru cevap C'dir.

Dayanak / kavram: Para teorisi - daraltıcı açık piyasa satışı | Düzey: Zor

59. Bankaların serbest rezerv tutmadığı bir modelde halkın nakit-mevduat oranı 0,20 ve zorunlu karşılık-mevduat oranı 0,10'dur. Para çarpanı kaçtır?

D

Çözüm: Nakit-mevduat oranı c ve zorunlu karşılık oranı r iken para çarpanı $m = (1+c)/(c+r)$ dir. $(1+0,20)/(0,20+0,10) = 1,20/0,30 = 4$. Doğru cevap D'dir.

Dayanak / kavram: Para teorisi - nakit sızıntılı para çarpanı | Düzey: Orta

60. Türkiye'de 2001 krizi sonrasında uygulanan istikrar ve yeniden yapılandırma sürecinin temel unsurlarından biri değildir?

A

Çözüm: 2001 krizi sonrasında dalgalı döviz kuru, bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması ve merkez bankasının fiyat istikrarı odaklı çerçevesi öne çıkmıştır. Önceden ilan edilen kur patikasına dayalı sabit/çıpa rejimi ise kriz öncesi programın unsuruydu ve sonrasında terk edildi. Doğru cevap A'dır.

Dayanak / kavram: Türkiye ekonomisi - 2001 krizi sonrası istikrar programı ve dalgalı kur rejimi | Düzey: Kolay